

CONTRACTUL DE FACTORING

*Chiril Lilia, masterand, Specialitatea Drept Patrimonial, F.C.G.C.,
UTM*

Conducător științific: conf. univ., dr. Climova Alla

Abstract: *Factoringul este o metodă de recuperare a creanțelor, utilizată de către entitate în vederea transformării în lichidități a creanțelor rezultate în urma livrării bunurilor sau prestării serviciilor.*

Utilizarea pe larg a finanțării prin intermediul factoringului a fost condiționată de intensificarea proceselor inflaționiste în anii 70 ai sec. XX și de instabilitatea economică într-un șir de țări industrializate din perioada menționată.

Anume din aceste motive a apărut necesitatea de a lichida cât mai repede stocurile de produse finite, adică de a majora viteza de transformare a capitalului din forma naturală în bănească. Din perspectiva serviciilor incluse, factoringul este definit drept un produs financiar complex, care combină creditarea, asumarea riscului de neîncasare a creanțelor, serviciile de urmărire și încasare a acestora, precum și evidența contabilă a lor.

Se poate afirma că operațiunea de factoring este o modalitate eficientă de recuperare a creanțelor și de majorare a nivelului de lichiditate a entităților, acesta fiind motivul principal de aplicare a factoringului în practica economică curentă de către entitățile din Republica Moldova.

Cuvinte cheie: *factoring, contract, aderent, factor, factura, cesiune.*

Contractul de factoring este un contract relativ nou pentru legislația Republicii Moldova. Din cauza acestui fapt contractul nu se bucură de o reglementare bogată nici în cadrul legislației naționale, nici în cadrul doctrinei. De la apariția primelor reglementări, când

contractul de factoring era limitat strict la finanțarea industriei textile și de îmbrăcăminte, și pînă în zilele noastre factoringul și-a extins sfera de cuprindere asupra unor domenii extrem de variate. În cei peste patru sute de ani de la nașterea sa, această tehnică s-a răspîndit rapid în țările occidentale care o utilizează pe scară largă, dar a rămas încă relativ necunoscută în Republica Moldova, unde aplicabilitatea ei cunoaște niveluri destul de reduse

Actualitatea acestei teme este dovedită prin faptul că este puțin cunoscută, în ultimul timp încercîndu-se o convingere în favoarea formei de finanțare prin factoring a afacerilor atît în plan intern cît și internațional. De asemenea, asupra factoringului persistă percepția de produs inferior, din cauza faptului că rolul principal în derularea contractului îl joacă nu băncile, ci întreprinderile private de finanțare, ceea ce automat înseamnă că este mai riscant, mai ales că în Republica Moldova la moment activează o singură întreprindere specializată de acest gen. În fapt necunoașterea produsului, a avantajelor reale ce pot fi obținute prin încheierea contractului de factoring au dus la percepția că factoringul ar fi ultima variantă de finanțare la care recurg firmele în cazul în care sunt respinse de bănci, semn clar al unor probleme majore pentru firma în cauză.

Contractul de factoring reprezintă un mecanism juridic original și a cărui complexitate nu poate fi negată, care nu poate fi asimilat nici unei alte instituții juridice deja existente, deoarece combină mai multe instituții deodată, prezentîndu-se însă ca o operațiune cu individualitate proprie. Este un contract complex a cărui esență constă în garanția executării plății de către debitori și alte servicii.

Serviciile de factoring au intrat în oferta majorității băncilor respectabile. Cu toate acestea, în Republica Moldova băncile comerciale la moment nu oferă o astfel de finanțare, cu toate că Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.95 prevede că instituțiile financiare pot acorda astfel de servicii. În prezent, o singură companie specializată își desfășoară activitatea pe teritoriul țării, compania de factoring IM "NFC-MOLDFACTOR" SRL- prima companie specializată în operații de factoring în Moldova care a fost fondată în

septembrie 2004. Principalul fondator al companiei este Banca "Compania Națională de Factoring " SRL (fosta "Compania Națională de Factoring "Uralsib-NIKoil"). Deschiderea companiei de factoring IM "NFC-MOLDFACTOR" SRL este primul proiect de lărgire a pieții în statele CSI și ale Europei de Est de către compania CNF, cu deschiderea în timpul apropiat a companiilor specializate în Kazahstan și Ucraina. Compania Banca "Compania Națională de Factoring" se specializează în operații de factoring naționale și internaționale, și la momentul actual are în posesie cca. 50% din piața de factoring din Rusia.

La nivel mondial în majoritatea țărilor dezvoltate, factorii se constituie sub forma companiilor de factoring, care reprezintă societăți comerciale specializate. Spre exemplu, în România, la fel ca în Republica Moldova, exista o singură societate specializată de factoring, și anume Compania de Factoring IFN S.A., ai cărei acționari majoritari sunt Banca Transilvania și Intermarket Bank AG Austria (una din cele mai mari companii austriece specializate în finanțarea de creanțe). Contractul de factoring constituie un contract original și complex, ce prezintă elemente comune cu cesiunea de creanță și cu subrogația convențională, dar și asemănări cu împrumutul, mandatul comercial, scontul și operațiunea de asigurare a creditului.

Totuși, contractul de factoring nu poate fi identificat cu nici una dintre aceste operațiuni menționate.

Concluzii:

1) contractul de factoring este un contract complex, nou pentru legislația națională, care deși nu se bucură de o reglementare amplă totuși are perspective reale de a deveni un contract mai des întâlnit în practică.

2) dată fiind importanța factoringului ca sursă de finanțare pentru dezvoltarea sectorului economic, guvernarea ar trebui să încerce diminuarea barierele legislative sau de orice altă natură care pot sta în calea dezvoltării acestui sector. Din păcate însă, în Republica Moldova acest mod de finanțare este încă rar întâlnit, necătfînd la avantajele acestuia, din cauza faptului că rolul principal în

derularea sa îl joacă întreprinderile private de finanțare și nu băncile sau alte instituții financiare. În fapt, necunoașterea produsului, a avantajelor reale ce pot fi obținute din folosirea sa au dus la această percepție că factoringul ar fi ultima variantă de finanțare la care recurg firmele în cazul în care sunt respinși de bănci, semn clar al unor probleme majore pentru firma în cauză.

3) reieșind din acest fapt, se aduce ca propunere elaborarea unei legi care ar reglementa factoringul în întreaga sa complexitate și care ar înlătura lacunele existente în Codul civil, cum ar fi nespecificarea consecințelor în cazul în care părțile nu prevăd expres mărimea, volumul, sfera sau caracteristicile creanțelor care fac obiectul contractului. La fel, se consideră binevenit ca Republica Moldova în viitorul apropiat să adere la Convenția Unidroit cu privire la factoringul internațional semnată la Ottawa la data de 28 mai 1988 deoarece în prezent țara noastră nu este membru al acestei Convenții.

Bibliografie:

- 1) *Convenția Unidroit privind contractul internațional de factoring, Ottawa 28 mai 1988*
- 2) *Comentariu la Codul civil al Republicii Moldova.*
- 3) <http://www.allmoldova.com>
- 4) <http://euro-credite.ro>
- 5) <http://doctorat.ubbcluj.ro>
- 6) *Gheorghe Caraiani, Romulus Andreica, Răzvan Mustea, Antoaneta Curteanu, Stan Aurora, Factoringul în comerțul internațional, 2004*
- 7) *Manuela Stan, Factoringul în comerțul internațional, Ed. Lumina Lex, București, 2004*
- 8) *Tudor R. Popescu, Dreptul comerțului internațional, Lumina Lex, București 2001*
- 9) *Dumitru Mazilu, Dreptul comerțului internațional, Ed. ALL BECK, București, 2003.*